

જવાનીમાં પગ રાખ્યો હતો એના માઠ બે ત્રણ વર્ષ થયાં હતાં, થોડું ગઠિલુ શરીર, સાડા પાંચ ફૂટ જેટલી ઊંચાઇ, ચહેરા પર મદાનગી આવી હોય એમ બરછટ મુચ્છ, ઘેરાવદાર દાઢી, એક નવી જ દુનિયાને પામવા નીકળી ગયેલા કોઈ ઉત્સુક પ્રવાસી જેવો અંશ. પોતાનું ધાર્યું જ કરતો, જવાની ઉછાળા મારી રહી હતી એ પણ મૂળ કારણમાં હતું. શહેરના મધ્યમ વર્ગમાં જન્મેલો અંશ શહેરના લોકોના જીવનને જોવાની એના પર અભ્યાસ કરવાની એના અનુભવ લખવાની કે પછી એ તમામ બાબત મહેસુસ કરવાની ટેવ ધરાવતો હતો. અને આ એનો એક શોખ બની ગયો. માનવ અને સંસ્કૃતિ પર અખૂટ સાહિત્ય જ્યાં જ્યાંથી મળે ત્યાંથી લઈ આવતો અને એનો અભ્યાસ કરવા લાગ્યો. માણસની જીવનશૈલી, જુદા જુદા સમયે માણસમાં થતા વિચારો અને જીવનના પરિવર્તનો, રક્તમિજાજી માણસ કે નપુંસકતાના કપડાં પહેરીને ફરતા માણસો, પોતાના વિચાર અને આઝાદીને કોઈ જગ્યા પર ગીરવે મૂકીને ખુશામત કરતી પ્રજાતી, જીહજીરી કરી માનવતાના ઘાતકીઓના પીઠું બની પોતાનો દબદબો કાયમ કરતા માણસો. આ બધા પર એને અભ્યાસ ચાલુ કર્યો. હજુ પણ કંઈક ખૂટી રહ્યું છે, દુનિયા ભરની સંસ્કૃતિ અને સાહિત્યના